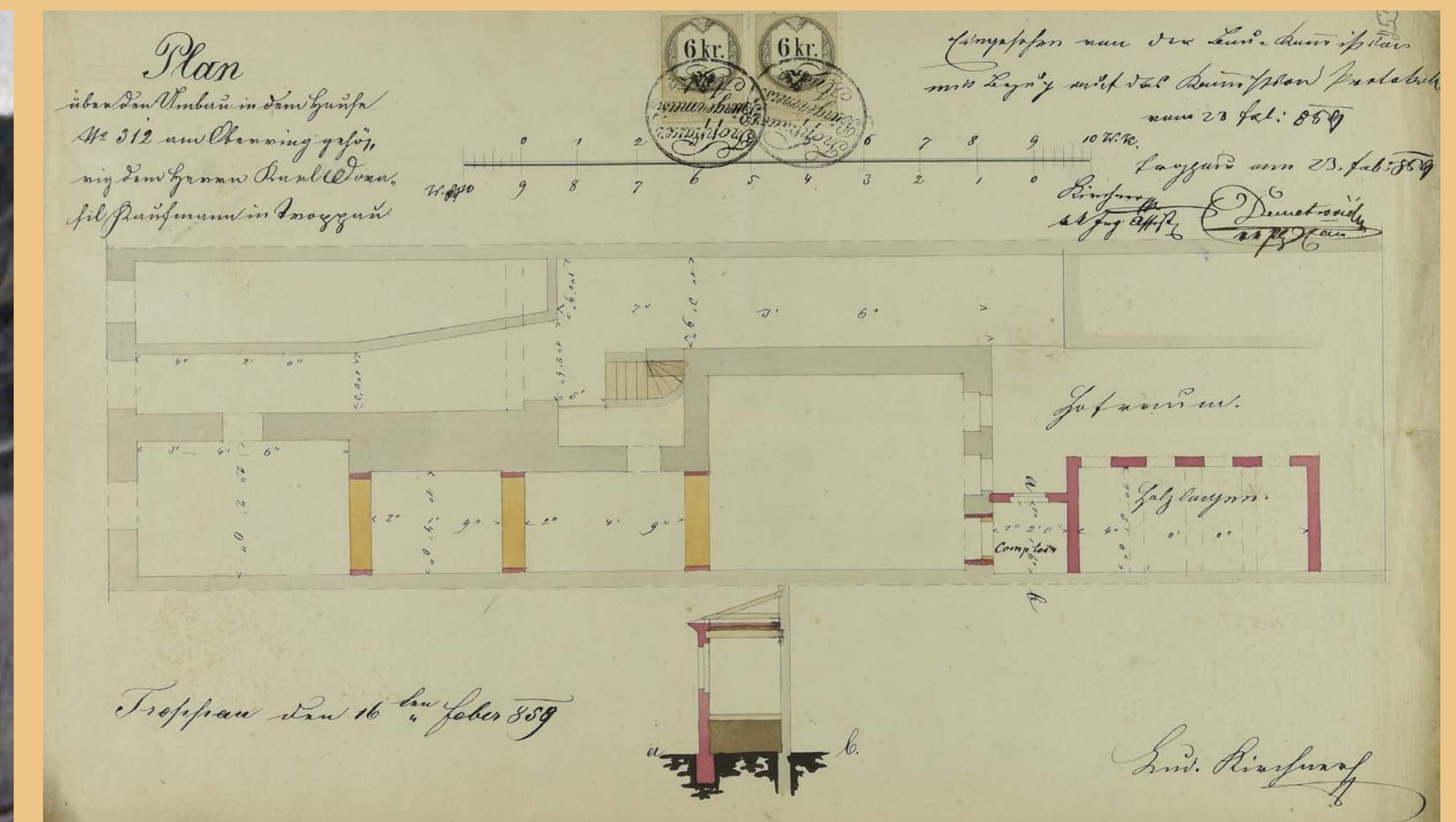

Dům s galanterií Aloisie Riegerové

Horní náměstí 55, staré číslo popisné 312, demolováno po roce 1945, dnes na tomto místě budova Horní náměstí 286/55;
místo ubytování Friedricha Gentze, tajemníka knížete Klemense Metternicha

• Stavební plán přízemí domu (staré čp. 312) vypracovaný v roce 1859 stavitелеm Ludvigem Kirchnerem. Dokumentované úpravy spočívaly nejen ve vybudování nádvorního přístavku skladu soli, ale také v úpravách interiérové dispozice domu samotného. Rozvržení jednotlivých prostor prozrazuje archaické uspořádání, obvyklé u městských domů v Opavě již od druhé poloviny 16. století. Na plánu vlevo je patrná druhá přepažená spodní síň (neboli mážhaus), ze které stoupají schody do patra, vedle příchodů na dvůr a vstup do menších místností kveľbu, komor a nádvorního schodiště, jejichž dělení zdl plán označuje jako konstrukce určené k demolici. /Státní okresní archiv Opava/

• Friedrich von Gentz (1764–1832), zpodobněný na portrétní litografii z roku 1825, byl původem pruský, avšak v habsburských službách činný spisovatel, státní úředník a politik. Proslul zejména jako rádce a pobočník knížete Metternicha, který mu udělil titul mimořádného dvorního rady a angažoval jej již při jednáních Vídeňského kongresu v letech 1814–1815. Spolu s Metternichem tak von Gentz představuje jednu z klíčových osob konzervativní evropské politiky předřeznového období. /Wikimedia Commons/

• Akvarel s pohledem na Horní náměstí s dominující věží Hlásky, který v roce 1820 v souvislosti s konáním kongresu namaloval stavitel Georg Fritsch, je dnes znám jen z černobílé fotografie, zde dodatečně kolorované. Výřez s pohledem na Hlásku dokumentuje vjezdní domovní frontu Horního náměstí od domu Jakoba Suchánka (zcela vpravo) po zcela vlevo zachycený (a dříveš dochovaný) dům U Mouřenina (Mezi Trhy 2). /Slezské zemské muzeum/

• Dům Aloisie Riegerové staré čp. 312 zaznamenaný na indikačním skicce státního katastru z roku 1856. /Zemský archiv v Opavě/

• Jako druhý zprava je na snímku dokumentován dům staré čp. 312. Strídě pojednaná fasáda přičeň je prolomena okny ve třech patrech a završena horizontální atikou s okénky zčásti zaslepenými, zčásti odvětrávacími podkrovní. /Slezské zemské muzeum/

V řadě domů orientovaných hlavním průčelím ke špalíčku tzv. bohatých krámů a utvářejících východní stranu Horního náměstí stál také starobylý měšťanský dům, který byl od závěru 18. století značený číslem popisným 312. Nemovitost nadanou výnosným právem nálevu vína její někdejší majitelka paní Kateřina, vdova po zesnulém Johannu Rotterovi, prodala 3. dubna 1807 novému vlastníkovi, kterým se stal obchodník galanterním zbožím Josef Rieger. Po jeho smrti v roce 1819 dům získala jeho manželka Aloisie, která za nájem ve výši 200 zlatých poskytla tři pokoje ze svého prostorného domu tajemníkovi knížete Metternicha Friedrichu Gentzovi (1764–1832).

Ten v dopise z 26. října 1820 poznamenal dojmy ze svého bydlení: „Můj pokoj je dost světlý. Okna vedou na širokou ulici, které se říká Horní náměstí. Tato ulice ukazuje čistý obraz tichého provinčního města. Je nanejvýš podivné, že tu přítomnost cizinců nelze ani pozorovat. (...) Nechybí tu nic, jen společnost.“

O tom, že byl vzácnému hostu pronajat skutečně malý díl mnohem rozsáhlejší nemovitosti, svědčí popis domu z poloviny 20. let 19. století, který u podsklepeného objektu v přízemí zaznamenává jeden pokoj, jednu komoru, dva kveľby a jednu kuchyni. V prvním patře pak pět pokojů, dvě komory, jeden kveľb a dvě kuchyně. Ve druhém patře opět pět pokojů spolu se třemi komorami a jednou kuchyní. Vzhledem k místním poměrům byl dům nezvykle třípatrový, přičemž v posledním, podstřešním patře se mělo tísnit ještě pět pokojů, dvě komory, jeden kveľb a dvě kuchyně. Třípatrové bylo rovněž křídlo dvorní přístavby, kde se vměstnalo dalších pět pokojů, dvojice komor, kveľb a dvě kuchyně. Dům v podobě dokumentované nejstaršími fotografiemi setrval bez zásadnějších změn až do závěru druhé světové války. V rámci poválečných úprav městského jádra byl objekt později zdemolován.

Ondřej Haničák, Jiří Šil

Letáčky s mapkou k exteriérové výstavě „Místa paměti“ jsou k dispozici:
- v Turistickém informačním centru Opava
- na recepcích Obecního domu a Domu umění
- v expozici Cesta města
www.opava-city.cz/opavskykongres

1820
Opavský kongres
Místa paměti

